

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	IX
สารบัญรูปภาพ	X

บทที่

1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	6
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	14
3. ขอบเขตของการวิจัย	14
3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	14
3.2 ขอบเขตด้านประชากร.....	16
3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา.....	16
4. กรอบแนวคิดการวิจัยและสมมติฐานของการวิจัย.....	16
4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	16
4.2 สมมติฐานการวิจัย	17
5. คำถามการวิจัย.....	18
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	18
7. คำนิยามศัพท์เฉพาะ	19
2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
1. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ความเป็นมา บทบาท อำนาจหน้าที่ของ กำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	21

บทที่	หน้า
1.1 ประวัติความเป็นมาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	22
1.2 การแต่งตั้งและพ้นจากตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	30
1.3 อำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน	33
2. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง	45
2.1 แนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM)	45
2.2 หลักธรรมาภิบาล	48
2.3 หลักนิติรัฐ.....	58
2.4 หลักนิติธรรม	67
2.5 หลักประชาธิปไตย.....	72
2.6 หลักการบริหารปกครอง.....	85
2.7 หลักความโปร่งใส	87
2.8 หลักการมีส่วนร่วม	94
2.9 หลักความรับผิดชอบ.....	101
2.10 หลักความคุ้มค่า.....	108
2.11 ทฤษฎีอำนาจรัฐ.....	110
3. หลักธรรมาภิบาลในมิติสากล และต่างประเทศ	117
3.1 หลักธรรมาภิบาลสากล	117
3.2 แนวคิดการสร้างธรรมาภิบาลในต่างประเทศ.....	124
4. หลักธรรมาภิบาลที่มีการนำมาใช้ในประเทศไทย	131
4.1 การนำหลักธรรมาภิบาลมาบัญญัติไว้ในกฎหมาย	131
4.2 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับหน่วยงานภาครัฐ.....	157
4.3 มาตรฐานทางจริยธรรม	163
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	167
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น	167
5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล	168
5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น และปัญหาการทับซ้อน.....	174

บทที่	หน้า
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหลักธรรมาภิบาล ในต่างประเทศ	179
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	181
1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)	181
1.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น	181
1.2 หลักการธรรมาภิบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	182
1.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	183
1.4 แนวทางวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบ	183
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	183
3. การมีส่วนร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design).....	184
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	186
5. การจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องถิ่น.....	187
6. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	187
4 หลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น.....	188
1. สภาพการณ์ ของปัญหา และผลกระทบ จากการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องถิ่น.....	190
1.1 บทบาทของอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	190
1.2 ความสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	197
1.3 ปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	201
1.4 รัฐบาลให้ความสำคัญเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	206
2. หลักธรรมาภิบาลที่มีการใช้กับองค์กรภาครัฐ	208
2.1 การนำหลักธรรมาภิบาลมาบัญญัติไว้ในกฎหมาย	209
2.2 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้กับหน่วยงานภาครัฐ	213
3. หลักธรรมาภิบาลสากล และต่างประเทศ.....	221
3.1 หลักธรรมาภิบาลสากล.....	221
3.2 หลักธรรมาภิบาลต่างประเทศ.....	229

บทที่

หน้า

4. การวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสม สำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของ กำนันผู้ใหญ่บ้าน.....	236
4.1 หลักความรับผิดชอบ.....	236
4.2 หลักนิติธรรม.....	237
4.3 หลักการมีส่วนร่วม.....	239
4.4 หลักจันทามติ.....	240
4.5 หลักคุณธรรม.....	241
4.6 หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล.....	242
4.7 หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน.....	243
4.8 หลักความโปร่งใส.....	244
5 หลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น.....	247
1. การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co – design)	248
1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ.....	248
1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ.....	250
1.3 ผลที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Co-design) กลุ่มเฉพาะ.....	251
1.4 ผลที่ได้จากการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Co-design) กลุ่มผสม.....	260
1.5 การเปรียบเทียบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องถิ่นของผู้มีส่วนได้เสียประชากรกลุ่มเฉพาะกับประชากร กลุ่มผสม.....	265
1.6 การเปรียบเทียบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องถิ่นที่ผู้วิจัยเสนอกับคำตอบจากการจัดทำกรมีส่วนร่วม ออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design).....	268
2. การจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องถิ่น.....	270
3. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	276

บทที่	หน้า
6 สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ.....	280
1. สรุป อภิปรายผล	281
2. ข้อเสนอแนะ	285
3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	289
4. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน	290
บรรณานุกรม	291
ภาคผนวก	301
ภาคผนวก ก. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview).....	303
ภาคผนวก ข. การมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	306
ภาคผนวก ค. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	309
ประวัติผู้เขียน	311

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ตาม กฎหมายต่าง ๆ	34
4.1	การเปรียบเทียบ ผู้ปกครองท้องที่ กับ ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น	198
4.2	การเปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ	219
4.3	การเปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลขององค์กรสากล	227
5.1	หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องที่ของประชากรกลุ่มเฉพาะ	260
5.2	รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ท้องที่ของผู้มีส่วนได้เสีย (กลุ่มผสม)	265
5.3	เปรียบเทียบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องที่กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	267

สารบัญรูปร่างภาพ

ภาพประกอบที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	17
2.1	องค์ประกอบที่สำคัญของธรรมาภิบาล	119
2.2	ต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีของสมาคมผู้ตรวจการแผ่นดิน อังกฤษและ ไอร์แลนด์	123
2.3	แผนผัง GG Framework ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ	163
5.1	การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co – design).....	251
5.2	ตัวอย่างการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ ผู้ปกครองท้องถิ่น มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	274